

BENE ZOLTÁN

Bolsevikok

A laktanyában megint csak annyit ért el Igaz Gerő, hogy majd utána néznek a dolognak, jöjjön vissza később, ezért magában dohogva visszatért a Rákóczi térre. Az irodába érve Horváth úrba botlott, aki fejét a karjára hajtva ült vagy inkább roskadozott egy asztalnál.

– Horváth úr, miért nem marad otthon? – kérdezte szelíd hangon.

Horváth fölemelte a fejét, fátyolos szemmel nézett a detektívre.

– Tudja, Igaz úr, a királyhalmi gyilkos jutott eszembe. Nem emlékezhet rá, még gyerek volt... 1906 decemberében, karácsony böjtjén borzalmas gyilkosság történt a királyhalmi kapitányságban. Megölték Kardos Mór kereskedőt és áldott állapotban levő feleségét, valamint a cselédjüket. A gyilkos elrabolta az üzletben talált pénzt, aztán Kardosné ruhájában elmenekült. A nyomozás megállapította, hogy a hármás emberölést Kádár Károly volt csendőr követte el, aki akkoriban a királyhalmi erdőőri iskolában folytatott tanulmányokat. Szabadkán, a felesége lakásán tartóztatták le, és nem is tagadta a bűnét. A bíróság előtt azt vallotta, a nejeinek akart karácsonyi ajándékot vásárolni, azért ment Kardos boltjába, de hogy ott mi történt, azt nem tudja, mert nem emlékszik. Zavarosan felelt a kérdésekre, a bíróság ezért megvizsgáltatta. Az orvosszakértők pedig megállapították, hogy Kádár, aki egyébként normális észjárású ember, a gyilkosságot öntudatlanul követte el, valamiféle ködös állapotban, amely beszámíthatóságától megfosztotta. Ez az orvosi vélemény megmentette a bitófától, helyette az országos elmeegógyintézetbe szállították, ahol három éven keresztül kifogástalanul viselkedett, ezért a hitvese ki akarta szabadítani, de kérvényét a bíróság visszautasította. Úgy tudom, még akár engedélyezhették is volna, ha Kádár nem követ el szökési kísérletet. Azt már nem tudom, mi lett a sorsa. Meglehet, azóta is a tébolydában ül. Attól viszont Kardosék még halottak...

És ha fölkötik, akkor is ugyanolyan halottak maradnak, gondolta Igaz Gerő; hangosan azonban azt mondta:

– Meg fogom találni a veje gyilkosát, Horváth úr, és higgye el nekem, igen kevésbé valószínű, hogy beszámíthatatlan állapotban volt, amikor leszúrta a lánya férjét. Viszont ha már itt van, nem segítene?

Horváth úr fölpattant.

– Rendelkezzék velem!

– Nézzen utána az aktákban egy bizonyos Fekete Sándornak, aki talán nem is Sándor, hanem János! Az arca megégett a fronton... És... És a bolsevikok közé tartozik.

Horváth úr már indult is, Igaz Gerő pedig rágyújtott az utolsó szál cigarettájára. Pénze is alig volt, talán ha tíz fillér árválkodott a zsebében, kölcsön kell majd kérnie legalább tizenöt-húsz koronát valakitől, bár még nem döntötte el, kitől. Az évi ezerhatszáz, azaz havi százharminchárom korona fizetés az egész évre szóló háromszáz korona lakhatási támogatással együtt tulajdonképpen elég kellett volna legyen egy agglegénynek, de Igaz Gerő túl sok ciga-

Részlet az *Igazak* című, készülő regényből

rettát szívott, és az ópiumkészletét sem kártyán nyerte. Megpróbálta magától elhessegetni a kellemetlen gondolatokat, de akkor eszébe jutott, hogy Klárával is találkoznia kell, s ettől még idegesebb lett. Meg kell magyaráznia az asszonynak, hogy a kávéházban úgy járt, mint a királyhalmi gyilkos: nem volt beszámítható. Az asszony férjéről is beszélniük kell, úgy érezte, négy szemközt olyasmit is elmondana neki a nő, amit az anyja vagy az apja jelenlétében sosem tenne. De hogyan találkozhatnak? Menjen el újra a Kistisza utcába?

– Igaz úr – szakította félbe töprengéseit a segédfogalmazó. – Találtam egy Feketét a nyilvántartásunkban! Sándor a keresztneve, és járt a fronton, meg is sebesült. Szerintem ő lesz az emberünk. Még tizenháromban vitték be mint bolsevik agitátort. A Májer hentesnél dolgozik, a Szabadkai sugárúton.

– Nagyszerű, Horváth úr, már szaladok is! – és valóban, szinte rohanva hagyta el az irodát, hogy a legrövidebb úton, hosszú léptekkel siessen a hentesüzletbe. Közben egyre azon törte a fejét, hol is olvasott mostanában erről a Májer nevezetű hentesről. Már a Szabadkai sugárúton járt, amikor eszébe jutott: Májer is alapítója az Ébredő Magyarok Egyesületének, amelyre többször is fölhívta a figyelmüket Borbola doktor és Temesváry helyettes főkapitány egyaránt.

– Nem elég nekünk a vörös meg a szociáldemokrata csürhe, még ezekkel is meg fog gyűlni a bajunk, akik a zsidók vérére szomjaznak – zsörtölődött Borbola doktor.

Szép kis kalamajka, gondolta Igaz Gerő, egy bolsevik meg egy ébredő magyar... Egyre cifrább lesz ez az ügy.

A hentesüzlet nyitva volt, a pult mögött nagydarab férfi állt, éppen olyan, amilyennek egy hentes el szokott képzelni az ember. Egy asszonyt szolgált ki.

– Nagy baj ez, Májer úr, hogy ennyire nincsen semmi – panaszkodott a vevő. – És higgye el, nagyon hálásak vagyunk, hogy üzent, így végre egy kis húst főzhetek az én szegény fiamnak. Áldja meg az Isten!

– Megáldhatna, az biztos, asszonyom, de úgy látom, inkább verni készül tovább – nyújtotta át a papírba csomagolt húsdarabot Májer. – Tizenegy korona lesz, majdnem egy kilogramm.

– Szép karaj, Májer úr, megéri a pénzt! – a nő leszámolta a hentes markába az összeget, gondosan elpakolta a csomagot, és hálálkodva távozott.

– Mit parancsol? – emelte a tekintetét Igaz Gerőre Májer.

– Jó napot. Magánál dolgozik egy Fekete Sándor nevű ember? – mutatta a jelvényét a nyomozó.

Májer úr ábrázata elkomorult.

– Itt dolgozott az a kurafi, igen, de kipenderítettem, hogy a lába nem érte a földet!

– Mit vétett?

– Az egy koszos vörös – a hentes csaknem kiköpött az undortól, s csak az utolsó pillanatban kapott észbe, hogy ha megtenné, pont a saját pultján landolna a nyála.

– Ezek szerint korábban nem tudott a politikai nézeteiről...

– Gondolja az úr, hogy fölvettem volna, ha tudom, miféle?

– És azt tudja-e, hogy merre találom meg?

– Itt lakik Móravároson – vont a vállát Májer, s közben a háta mögé bökött. – A Veres ács utcában. Azt nem tudom, hány szám alatt.

Arrafelé még a rókusiaknál is szegényebb népek laknak, gondolta Igaz Gerő, logikus, hogy ott terjed a legjobban a bolsevizmus.

– És mondja, Májer úr, ennek a Feketének összeégett az arca? – kérdezte a detektív.

– Méghozzá cefetül – vigyorodott el a hentes. – A jobb oldalon. A harctéren történt, már ha igazat beszélt.

- Akkor biztosan őt keresem – állapította meg Igaz Gerő.
- Mit követett el?
- Talán semmit, de ki kell hallgatnom. Honnan tudatnám meg a pontos címét?
- A Veres ács utcában ezek az éhenkórászok mind ismerik egymást, hiába hosszú az utca – biggyesztette le az alsó ajkát Májer úr. – Szerintem bárki megmondja magának, hol laknak Feketéék. Kivéve, ha kiszimatolják, hogy rendőr. De maga, már meg ne haragudjon, olyan fiatal, senki nem gondolná, hogy az.
- Köszönöm, Májer úr. Lehet, hogy még föl fogom keresni.
- Jöjjön csak. Amíg bírok húst szerezni, nyitva vagyok. Ha már nem leszek nyitva, mert attól tartok, az az idő is elérkezik hamarosan, a lakásomon megtalál, az üzlet fölött.
- Még egyszer köszönöm, viszontlátásra!
- Mindig szívesen segítek a hatóságoknak, hogy eltakarítsa a szemetet.
- Igaz Gerő eredendő kárörömöt és rosszindulatot hallott ki a hentes hangjából, amitől összerándult a gyomra. Szinte fizikai rosszullet vett erőt rajta, azonban amint elhagyta az üzletet, a friss, téli levegő gyorsan magához térítette. Tovább haladt a Szabadkai sugárúton a Nemes Takács utcáig, s közben majd elepedt egy szál cigarettáért. A Nemes Takács utca sarkához érve jobbra fordult, keresztezte a Berliini körutat, majd a Kormányos utcát, míg el nem érkezett a Veres ács utcáig. Balra fordult, a Kolozsvári tér felé, s pár lépés után három gyereket látott, akik az út szélén álldogáltak, bottal piszkáltak valamit a földön. Hozzájuk lépett, mire a gyerekek hátrahőköltek. A lábuknál egy döglött madár hevert.
- Nem mi voltunk – jelentette ki az egyik fiú, és Igaz Gerő úgy tett, mintha hinne neki, pedig a csúzli bőrszíja kilógott a zsebéből.
- Biztosan nekirepült valaminek – jegyezte meg a nyomozó.
- A fiúk buzgón bólogattak.
- Nem tudjátok, hol laknak Feketéék?
- Melyik Feketééket keresi? – kérdezett vissza a csúzlis.
- Több is van?
- Vannak a Cingár Feketéék, a Vörös Feketéék meg a Borosék.
- Egy összeégett arcú embert keresek. Fekete Sándornak hívják.
- Akkor a Borosék – bólintott a fiú, s közben észrevette, mi lóg ki a zsebéből, de nem esett pánikba, gyorsan visszagyömöszölte. – Arra, az a ház, amelyik előtt a talicska áll – mutatott át a túloldalra.
- Köszönöm – engedett el egy halvány mosolyt Igaz Gerő, azzal átvágott az úton, és öles léptekkel fél perc alatt a mutatott porta előtt termett. Korhadt deszkakerítés támaszkodott az apró, rossz állapotú ház falához. Bezörgetett az egyik ablakon. Többször is megismételte, mire egy ijedt arcú asszony, olyan ötvenéves-forma résnyire nyitotta a kaput.
- Kit keres? – kérdezte.
- Fekete Sándort.
- Melyiket?
- Amelyiknek megégett az arca.
- Nincs itthon a fiam – mondta az asszony. – És jobb, ha elmegy, amíg az uram föl nem ébred!
- Hol találom a fiát?
- Nem tudom, nem láttam tegnap óta.
- Bentről állati ordítás hallatszott.
- Fölébredt! – vált halálra az asszony arca. – Menjen innen, szedje a lábát!
- és már be is csukta a kaput.
- Igaz Gerő visszasietett az utca másik oldalára, a három fiúhoz.

– A Boros Fekete mindig részeg – vihogott a csúzlis.

– És a fia?

– Az nem mindig.

– Nem tudjátok, hol van?

A fiúk egymásra pillantottak.

– Nem ér magának húsz fillért, ha megmondjuk?

Tizennyolc fillér egy doboz Memphis, gondolta Igaz Gerő, ha lenne ennyi pénzem, arra költeném.

– Vagy megmondjátok, hol találom, vagy bevitetlek benneteket a rendőrségre – reccsent rájuk a nyomozó, fölillantotta a jelvényét.

– A Hajnal utca meg a Kormányos sarkán van a Hédi néni kimérése – haddarta gyorsan a csúzlis gyerek –, nézze meg ott!

Igaz Gerő intett, mire a három gyerek nyomban elinált. A detektív továbbindult a Kolozsvári tér irányába, majd az első sarkon balra tért, a Hajnal utcára. A Kormányos és a Hajnal utca sarkán semmiféle cégért nem látott, viszont egy részeg parasztleány nagyban okádott egy fa tövébe. Megvárta, míg abahagyja, aztán odaszólt:

– A Hédi néni kimérését keresem.

A részeg imbolyogva bökött a sarki házra.

– Há-há-háromszor koppantson k-k-kend az ablakon – dadogta.

Igaz Gerő megértette, hogy egy titkos bögrecsárdára bukkant. Háromszor koppantott az ablakon. Egy hajlott hátú öregasszony engedte be, s egy rozoga udvari épületbe vezette, ahol ketten üldögéltek, kezükben egy-egy vizespohárral. Egyikük jobb arcát égési sebek csúfították el.

– Fekete Sándor? – lépett oda az égett arcúhoz Igaz Gerő.

– Ki kérdezi?

Igaz Gerő megmutatta a jelvényét.

– Ezen a környéken már öltök rendőrt – jegyezte meg a másik italozó, egy busafejű, krumpliorrú fickó, ám Fekete Sándor nyugtatólag fölemelte a kezét. A hajlott hátú öregasszony ijedten pislogott.

– Mit akar tőlem? – nézett a nyomozóra az égett arcú. Egyáltalán nem tűnt részegnek, bár a hangja reszelős volt.

– Csak pár kérdést szeretnék föltenni. Nem jönne ki az utcára?

– Tegye föl itt.

Igaz Gerő sóhajtott. Úgy ítélte meg, nincs értelme vitatkozni.

– Ismeri Kovács Pétert? – kérdezte.

– Együtt szolgáltam egy ilyen nevű emberrel a háborúban.

– És Nagy Gyulával?

– Vele is.

– Mikor látta őket utoljára?

– Tegnapelőtt este találkoztunk. Csütörtökönként szoktunk összeülni, beszélgetni a Takácsnál, Rókuson.

– Meddig beszélgették?

– Nekem el kellett jönnöm hamar, egy lány miatt. Este nyolckor hazajöttem, kilencre mentem a lányhoz.

– Hogy hívják?

– A lányt?

– Nem is az öreganyját!

– Nono! – vágott közbe a busafejű, Fekete azonban megint leintette.

– Széll Jolán, két házzal lakik arrébb, mint mink.

– Kovács Péter még ott maradt Nagy Gyulával?

– Ott.

– Azóta találkoztak?

– Nem.

– Hol lakik Kovács? Hol találom meg?
 – Hónapos szobákat szokott bérelni. Nem tudom, most éppen merre.
 Igaz Gerő próbálta megállapítani, igazat mond-e a férfi, de kudarcot vallott.
 – Maga tagja valamelyik pártnak? – kérdezte még.
 Az égett arcú férfi nem válaszolt.
 – Annak, amelyiknek Kovács is?
 – Hagyjon engem békén – sziszegte Fekete. – És ne küldje a fogdmegjeit erre a helyre! Hédi néni mindenkiét elvesztette, ki a háborúban, ki a robotolásban pusztult el, ha nem árulhatja azt a kis pálinkát, éhen hal.
 – Nem érdekel engem ez a bögrecsárda – szögezte le Igaz Gerő komoly arccal. – De segítsen megtalálni Kovácsot!
 Fekete Sándor kortyolt egyet a kezében tartott vizespohárból, krárogott, köpött, aztán halkán azt mondta.
 – A Takács úr mindig tudja, hol lakik.
 – Valóban? – vont a föl a szemöldökét Igaz Gerő csodálkozva. – Nekem azt mondta, nem is ismeri.
 Fekete újabbat kortyolt, megint harákkolt utána.
 – A Takács úr talán még életében sohase mondott igazat – szögezte le végül.
 – Értem – bólintott a nyomozó.
 – Na, most már aztán húzzon innen – emelkedett föl a krumpliorrú harciasan. Fekete visszanyomta a fatuskóra.
 – Jobb, ha megy – nézett a nyomozóra. – Ha baja van velem, vitessen be, ha nincsen, hagyjon békén.
 – Megyek – mondta Igaz Gerő. – Remélem, nem vezetett félre.
 Az égett arcú nem szólt, a busafejű cifrán káromkodott. A detektív elindult kifelé, s közben a hátában érezte a három pár, gyűlölettel teli tekintetet.
 Megint loholhatok Rókusra, gondolta, csak előtte muszáj lesz kölcsönkérnem...

•

Nagy kerülővel ment a Takács-féle kocsmába. A Bécsi körúton elgyalogolt egészen a Boldogasszony sugárútig, majd azon átvágva a Bánomkert sorig, ahol egy pincelakásban élt Albert, a portás, munkahelye, a bordély, azaz a Jatata tőszomszédságában. A bordély ilyenkor még zárva tartott, a lányok az éjszaka fáradalmait heverték ki, a madám a bevételt számolta, Albert pedig többnyire délután kettőig aludt az otthonában. Igaz Gerő a zsebórájára pillantott: negyven perccel múlt dél. Még a harangozást sem hallotta Móravároson, jutott eszébe, valóban az Isten háta mögött van az a hely, ahogyan a belvárosi úri népek mondogatják.

Sokáig zörgetett, mire előkerült a portás, akit valójában inkább afféle erőemberként alkalmaztak a kuplerájban, hogy azokat a vendégeket, akik galibát okoznak, kipenderítse. Álmosan, gyűrötten nyitotta résnyire az ajtaját, s köszönés helyett azt dörmögte:

– Nincs már több, nyomozó, mondtam.
 – Nem is azért jöttem, Albert.
 – Hát?
 – Adj nekem kölcsön huszonöt koronát – Igaz Gerő kerülte a másik tekintetét.
 – Nem vagyok én takaréktár, nyomozó!
 – Én viszont rendőr vagyok, aki esetleg elszólja magát a kapitányságon...
 – És mivel magyarázza, hogy...?
 – Nem kell magyaráznom semmit semmivel, Albert – vágott közbe Igaz Gerő. – Ki a fene hinne neked velem szemben? Nem jobb a barátság?

– A fene enne meg magát – dűnnyögte Albert, visszalépett a lakásba, s egy pillanat múlva a kezében néhány gyűrött bankjeggyel tért vissza.

– Húszat adhatok, többet nem.

Igaz Gerő elvette a pénzt, sebesen zsebre vágta.

– Írd föl, Albert, meg fogom adni.

– Azt hiszem, igen – dörzsölte borostás állát a portás. – Fölirom, és meg fogja adni – az ajtó kattánva zárult be a nyomozó orra előtt.

– Meg fogom, ne aggódj – motyogta Igaz Gerő, s bár érezte, hogy szégyenében elpirul, mégis megnyugodott.

Szinte futott a Gizella térig, a megszokott trafikosnál vett öt doboz Memphist, s azonnal rá is gyűjtött egy szátra. A gyomra is megkordult, ezért a Zrínyi, majd a Kelemen utcán át a Klauzál térre sietett. Az Európa Kávéházban három korona nyolcvan fillérért evett egy borjúpörköltöt, s ily módon elverve éhét, újra kikutyagolt a Petresi utcába. Közben átkozta magát, amiért nem egy olcsóbb vendéglőbe ment, a cigaretta és az ebéd csaknem a negyedét elvitte a kölcsönpénznek.

A Takács-kocsma ezúttal is tele volt, a pult mögött a tulajdonos álldogált, arcán unott kifejezés, kezében koszos pohár. Igaz Gerő egy kézmozdulattal elhárította, hogy, mint a előző alkalmakkor, töltsön neki egy pálinkát, és köntörfalazás nélkül nekiszegezte a kérdést.

– No, Takács, vagy megmondja, hol találok Kovács Pétert, vagy minden nap razzia lesz magánál.

– Mondtam már, hogy...

– Ne hazudozzon! – emelte föl a hangját a nyomozó. – Hol lakik Kovács? Vagy megmondja azonnal, vagy egy órán belül a nyakára hozom a razziát!

Takács Lajos nagyokat nyelt, az ádámcsutkája sebesen járt föl s alá.

– Honnan gondolja, hogy tudom? – próbálkozott még egyszer, de Igaz Gerő nem is válaszolt, csak dobolni kezdett a pulton az ujjával.

– A temető mellett lakik, a Makkos erdő soron. Özvegy Szélpálnénál. Azt nem tudom, hány szám.

– No, látja, Takács, mindössze ennyire volt szükségem – Igaz Gerő elindult kifelé, pár lépés után azonban visszafordult, újra a pulthoz sétált.

– Mióta és honnan is ismeri? – kérdezte.

– Lakott nálam pár hétig – sütötte le a szemét a kocsmáros. – Kifestette a házamat, cserébe a melléképületben aludt.

– Összebarátkoztak?

– Barátkozott velem a radai rosseb!

– Akkor? Miért tartja számon, hol lakik?

A kocsmáros letette a koszos poharat, megvakarta az üstökét. Hümmögött, sóhajtozott, krárogott.

– Tartozik nekem – bökte ki végül. – Még úgy harmincnégy koronával...

– Értem – mosolyodott el Igaz Gerő gúnyosan. – Alkalmasint kölcsönnel is szolgál...

Takács Lajos morgott valamit, de nem válaszolt. A nyomozó megbökte a kalapját, és ezúttal valóban távozott. A Szatymazi utcán indult el, elhaladt a légszeszgyár mellett, átvágott a Damjanich utcán, hogy a Zákány utcán folytassa útját. A Hunyadi téren egy csapat gyerek a hideg, csontig ható szél és a fagyott talaj ellenére rúgta a bőrt, Igaz Gerő legszívesebben beállt volna közéjük. A Föltámadás utcához érve balra fordult, s kiszáratva elért a Rókusi temetőhöz, amely mellett a Makkos erdő sor fut. A Tündér utca sarkán egy férfi tűzifát hordott be az udvarára, a detektív hozzá fordult.

– Jó napot!

– Adjon Isten – mérte végig a férfi.

– Nem tudja, hol lakik özvegy Szélpálné? – mutatta a jelvényét Igaz Gerő.

– A Nádas utca sarkán – vetette oda a férfi, és újra nekiveselkedett a tűzfának.

Igaz Gerő megköszönte az információt.

Özvegy Szélpálné egy kicsike házban élt, amelynek közös udvara volt a környező épületekkel. Munkásházak, állapította meg magában a nyomozó, amikor megrángatta a csengő zsinórját. Nem kellett sokáig várnia, egy terebélyes, ötvenes asszonyság jött ajtót nyitni.

– Jó napot, özvegy Szélpálné? – érdeklődött Igaz Gerő, és megmutatta a jelvényét.

– Én vagyok – az asszony hangja bármelyik férfiével vetekedhetett volna.

– Kovács Péter magánál lakik?

Az asszony lesújtó pillantással mérte végig a nyomozót.

– Félórája vitték el a csendőrök – közölte.

– Értem – mondta Igaz Gerő, s megint érezte, ahogy elpirul. Elköszönt, és öles léptekkel indult a Rákóczi tér felé.

Míg odaért, öt szál cigarettát szívott el, egyiket gyújtva a másikról. Az épület szinte teljesen üres volt, a legtöbben hazamentek már, vagy hosszúra nyúlt ebédjüket költötték. Az irodájukban Bagdy úr üldögélt, a Szegedi Híradót lapozgatta.

– Jó napot, Bagdy úr – köszönt Igaz Gerő. – Ide hozták a csendőrök a Kovácsot?

Bagdy úr fölpillantott az újságból.

– Ezek szerint maga is a nyomára bukkant, Gerő?

– Megtaláltam egy komáját Móravároson, aki csütörtök este együtt italt a Nagy Gyulával és Kováccsal a Takács-kocsmában, tőle tudtam meg, hogy a kocsmáros többet tud, mint mutatja, és Takács el is árulta, hol lakik Kovács.

Bagdy úr diadalittasan vigyorgott.

– No, a csendőrök eleve tudták, mivel ez a kutya egy megveszekedett bolsevik, akit megfigyelnek. Megkértem a csendőrkapitány urat, hogy hozassa be, s ő megtette nekem ezt a szívességet.

– Ilyen jóban van a csendőrkapitánnyal, Bagdy úr? – ámult Igaz Gerő.

– Régi barátság ez, Gerő – somolygott a másik.

Említhette volna, csúszott ki csaknem Igaz Gerő száján, de még idejében visszanyelte.

– És most hol van? – kérdezte inkább.

– A fogdán. Kicsit hadd aszalódjon – Bagdy úr összehajtogatta az újságot, letette az asztalra. – De maga türelmetlen, mert fiatal, Gerő. Hozassuk hát föl!

Bagdy úr föltápászkodott, kiment a folyosóra, Igaz Gerő hallotta, ahogy utasítást ad az ügyeletes közrendőrnek.

– Hozzák – tért vissza az irodába.

Pár perc elteltével meg is érkezett Kovács Péter, bilincsbe verve. Igaz Gerő helyet akarta kínálni, de Bagdy úr egy szempillantással leintette. Kovács Péter magas, erős férfi volt, barna haja már ritkult, cserébe tekintélyes bajuszt viselt az orra alatt. Bagdy úr először az adatait egyeztette, majd a lényegre tért.

– Miért gyilkolta meg Nagy Gyulát?

Kovács Péter arcán először a meglepetés, majd a szomorúság árnya suhant át.

– Nem gyilkoltam meg senkit. Nagy Gyulát főleg nem – mondta higgadtan.

– Csütörtökön este Fekete Sándorral és Nagy Gyulával találkozott a Petresi utcában, Takács Lajos kocsmájában, ugye? – vette át a szót Igaz Gerő.

– Igen – ismerte be Kovács Péter.

– Gyakran találkoztak?

– Általában csütörtökönként.

- Mások is jártak ezekre a találkákra?
- Ritkán.
- Mind együtt szolgáltak a fronton?
- Igen.
- Hajlandó megnevezni a többieket?
- Ha kérdezi, megmondom a nevüket.
- Eljön az ideje, hogy kérdezi fogom.
- Maga tudja.
- Miért jártak össze?
- Beszélgetni.
- Miről beszélgettek? – förmedt rá a megbilincselte emberre Bagdy úr. – A bolsevizmusról?
- Kovács Péter önkéntelenül elvigyorodott.
- Olykor arról is, igen.
- Nagy Gyula érdeklődött az eszméik iránt? – kérdezte Igaz Gerő.
- Talán kezdett érdeklődni, igen. Mindenesetre nem idegenkedett már annyira tőlük, mint régebben. Kezdte belátni, hogy igazunk van.
- Még hogy igazuk! – szörnyülködött Bagdy úr. – Maguk egyszerű, közönséges tolvajok és gonosztevők. Oroszországban bebizonyosodott, mit jelent a vörös veszedelem!
- Mikor vált el Nagy Gyulától? – tért vissza a tárgyra Igaz Gerő.
- Zárás után, tíz óra tájban.
- Hol?
- A Petresi meg a Szatymazi utca sarkán. Indultam haza, ő meg a sugárút felé tartott.
- Nem maga szúrta le?
- Miért, leszúrták?
- Maga szerint?
- Én nem tudom.
- Barátok voltak?
- Ha barátok nem is, de bajtársak. Maga is volt a fronton, látom magán... Tudja, miről beszélek.
- Igaz Gerő bólintott. Ha nem is tudta, azért sejtette.
- Tud valakiről, aki ártani akart Nagy Gyulának?
- Igen.
- És ki az?
- A felesége.
- Igaz Gerő torka elszorult. Szerencsére erre a válaszra lecsapott Bagdy úr.
- Ugyan miért akart volna ártani neki a felesége?
- Mert megcsalta.
- Nagy az asszonyt?
- Nem. Az asszony Gyulát.
- Azt is tudta, kivel? – kérdezte Igaz Gerő, s a torka olyan száraz volt, akár a földek több hetes nyári aszály után.
- Azt éppen nem, de tudta, hogy találkozgat valakivel.
- Maga szerint a felesége ölte meg? – mordult rá Bagdy úr.
- Inkább megölette, szerintem – vont a vállát Kovács Péter.
- Maga megőrült – jegyezte meg Igaz Gerő halkán.
- Mentené az irháját, mi? – Bagdy úr föl pattant, egészen közel lépett a gyanúsítottához.
- Én nem bántottam Nagy Gyulát – jelentette ki nyugodt hangon Kovács.
- Az majd elvállik! – sziszegte az arcába Bagdy úr, és intett az ajtóban strázsáló közrendőrnek.
- Miután Kovácsot visszakísérték a fogdába, Bagdy úr Igaz Gerőhöz fordult.

– Ez egy vörös. Aljanép. Szerintem zárjuk le az egészet, biztosan ő tette.
 – Semmiféle bizonyítékunk nincs ellene, Bagdy úr.
 – Ki lehet ebből csikarni egy beismerő vallomást, ha nagyon akarjuk – le-
 gyintett az idősebb nyomozó. – Sokat láttam én már, Gerő, ismerem a dörgést.
 Mert azt maga sem tudja elképzelni, hogy a Horváth úr lánya... Ugye?
 – Nem, dehogy, Isten ments! – szabadkozott Igaz Gerő.
 – No látja – ereszkedett vissza az asztala mögé Bagdy úr.
 Igaz Gerő vette a kalapját és a kabátját.
 – Hová megy?
 – A laktanyába, hátha előkerítettek még valamit erről a Kovácsról. Vagy a
 Fekete nevűről.
 – Helyes!

Mielőtt azonban a Mars térre indult volna, a fogdába ment. Kovács Péter
 a priccsen ült, a bilincset levették róla. Igaz Gerő benyújtotta a doboz Mem-
 phist a rácsok között.

– Vegyen.

Kovács kivett egy szálat. Igaz Gerő meggyújtott egy cigarettát magának,
 aztán a fogolynak is tüzet adott.

– Kikkel jártak még össze?

– Dóczy Mártonnal, aki alsótanyai, így csak ritkán tartott velünk, meg Kósa
 Antallal, aki meg sövényházi, ezért szintén csak két-három hetente láttuk.
 Mindketten rendes, földműves emberek.

– Utánuk fogok nézni.

– Maga is úgy gondolja, hogy én tettem?

Igaz Gerő megcsóválta a fejét.

– Nem hiszem, hogy maga vágta el a torkát.

– Ezek szerint nem leszúrták...

– Nem. Bár ezt nem mondhattam volna el magának.

– Nem sokra megyek vele, hogy tudom.

Igaz Gerő mélyre szívta a füstöt, s mikor kieresztette a tüdejéből, azt
 mondta:

– De azt sem hiszem, hogy a neje ölette meg.

Kovács Péter hosszan fújta ki a füstöt, közben szomorú, szorongó tekin-
 tettel nézte a nyomozót. Mintha mondani akart volna valamit, ám az utolsó pil-
 lanatban meggondolta magát, s csak megnyalta kicserepesedett ajkait. A kör-
 mére égett csikket a fogda padlójára ejtette, eltaposta.

– Maga tudja – mormolta végül.

Igaz Gerő úgy tett, mintha meg se hallotta volna a szavait, megbökte a ka-
 lapját, és magára hagyta a gyanúsítottat.